

[סגור חלון](#)

סקר: תקציב הביקורת הפנימית צמח בכ-50% תוך 4 שנים

מסקר על ביקורת הפנים עולה, כי היקף הביקורת הממוצע לחברה גדולה צמח בכ-50% בתוך 4 שנים ■ בשנת 2009, התקציב לשעות הביקורת הפנימית צמח ל-2,904 שעות

צמרת פרנט 19/12/10

תקציב הביקורת הפנימית הממוצע לחברה ציבורית גדולה צמח בכ-50% תוך ארבע שנים, מ-1,954 שעות עבודה בשנת 2006 ל-2,904 שעות בשנת 2009. כך עולה מסקר על מצב הביקורת הפנימית בישראל בשנת 2010, שנערך על ידי "פאהן קנה ניהול בקרה Grant Thornton".

היקף התשלום למבקר פנים הוא שונה מחברה לחברה, אולם על פי הערכות בשוק ההון הוא עומד בממוצע על כ-200 שקל לשעה. מכאן שהוצאות התשלום של החברות למבקר עמדו על קרוב ל-600 אלף שקל בממוצע בשנת 2009, לעומת פחות מ-400 אלף שקל בשנת 2006.

הסקר נערך זו השנה החמישית ובודק חברות ציבוריות גדולות בעלות מחזור של מעל 100 מיליון שקל, שאינן חברות דואליות ואינן חברות ביטוח או בנקים, הכפופים להנחיות מיוחדות מטעם המפקח על הבנקים והמפקח על שוק ההון.

בסך הכול, היקף שעות הביקורת הממוצע של סך החברות הללו מסתכם בכ-3,800 שעות עבודה שנתיות, אך נתון זה כולל בתוכו גם את חברת החשמל (שבנוסף על היותה חברה ציבורית היא גם חברה ממשלתית). הוצאתה מהחישוב מקטינה את היקף השעות הממוצע בכ-900 שעות, וכך מתקבל הנתון של כ-2,900 שעות ביקורת בשנה.

"הסקר מציג פעילות ביקורת פנימית בלתי תקינה בקרב חלק מהחברות, שנובעת בין השאר מחופש הפעולה שמאפשרת רשות ני"ע לחברות הציבוריות בתחום הביקורת הפנימית", אומר רו"ח יוסי גינזור, מנכ"ל פאהן קנה ניהול בקרה.

נזכיר, כי חוק הביקורת הפנימית שחוקק בשנת 1992, לא הגדיר את היקף שעות הביקורת הנדרש מחברה ציבורית, כשנושאי הביקורת הוגדרו בו באופן כללי בלבד. ב-2006 נערך תיקון בתקנות ניירות ערך והרשות החלה לדרוש דיווח על היקף העסקת מבקר הפנים בחברה ציבורית. יחד עם זאת, הרשות לא קבעה תקציבי מינימום לביקורת כפי שקבע הממונה על שוק ההון, וכפי שצפויה כנראה לקבוע בקרוב רשות החברות הממשלתיות.

לא בודקים עסקאות מהותיות

מהסקר עולים פערים ניכרים מאוד בין חברות בהיקף דומה הפועלות באותו ענף, כשבחלק מהמקרים תקציבי הביקורת הם בהיקפים בלתי סבירים. "השונות הקיימת בהיקף שעות הביקורת באותו ענף בחברות בעלות מחזור מכירות דומה נובעת מאי קיום סטנדרט, אפילו מעורפל, באשר להיקפי תקציבי ביקורת פנימית בחברות ציבוריות", מסביר גינזור.

המגזר המוביל ביחס שבין מספר שעות ביקורת למחזור המכירות הוא מגזר הבנייה והיזמות עם עלייה של 142% בין התקופות שנבחנו. יחד עם זאת, ההובלה נובעת מחברה גדולה אחת, שיכון ובינוי, שבלעדיה עומד שיעור הגידול במגזר על 94%, מעט פחות מהמגזר המוביל - מגזר התעשייה.

למרות העלייה הכללית בהיקף שעות הביקורת, המגמה אינה תקפה בכל החברות. 30% מהחברות דווקא הקטינו את התקציב השנה, ורק 19% מתוכן ציינו את הסיבה לכך. מלבד שאלת היקף המשאבים, בדק הסקר את שאלת המהות, כלומר מה בודק המבקר. מהממצאים עולה כי 83% מהחברות דיווחו במהלך השנה לבורסה על עסקאות מהותיות, אולם המבקר לא בדק עסקאות כאלו. ההערכה היא שחלק מהחברות טרם הפנימו את הנחיית הרשות, אולם ייתכן שחלק מהחברות פשוט מעדיף שהמבקר לא יבדוק את העסקאות הללו, שרבות מהן הן עסקאות עם בעל עניין.

"הרשות צריכה לעקוב"

"לאור הממצאים האמורים, אנו סבורים כי יש מקום לקביעת חזקה של שעות ביקורת בהתאם להיקף הפעילות של החברה, כפי שהדבר בוצע על ידי הממונה על שוק ההון בחברות הביטוח, הפנסיה והגמל", מסביר גינוסר.

לדבריו, יש מקום למעקב של רשות ניירות ערך אחר חברות בהן קיים היקף שעות ביקורת נמוך ביחס להיקף הפעילות הממוצע, ויש לבדוק האם הביקורת הפנימית ממלאת את תפקידה כנדרש. "כאמור, מצאנו כי רבים מהדיווחים הנדרשים בתקנות כלל אינם נמסרים על ידי החברות", מדגיש גינוסר.